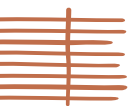

Cymun Bendigaidd ar Gân

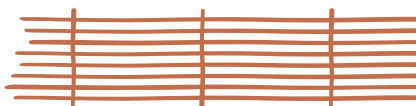
Dygwyl Bedydd Crist

14 Ionawr 2024 am 9.15am

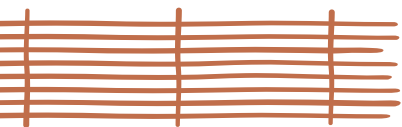

Cadeirlan
Deiniol Sant
ym Mangor

Saint Deiniol's
Cathedral
in Bangor

Croeso i Gadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

Rydych chi'n sefyll rwan
lle safodd Deiniol bron i
fileniwm a hanner yn ôl.

Yma, yn y flwyddyn
525, bu iddo gynnwll o'i
gwmpas gymuned lawn
ffydd, gobaieth a chariad,
gan godi o'i chwmpas
ffens gyll—y **bangor**
gwreiddiol—iddi'n gysgod
ac yn noddfa.

Ein gweddi yw y cewch
chwithau, hefyd, eich
cofleidio yma gan yr un
ffydd, gobaieth a chariad
a gyhoeddir gennym
heddiw ac sy'n ein
cyfareddu o hyd.

Yn Cymun hwn...

Yn y Cymun hwn byddwn yn cwrdd â
Christ mewn bara a gwin, ei Gorff a'i
Waed ef gyda ni.

1 Wrth inni ymgynnull, byddwn
yn paratoi ein hunain i gwrdd â
Christ trwy gyffesu ein pechodau
— y ffyrdd yr ydym wedi galaru Duw
yn ein bywydau — ac yn derbyn
gollyngdod, sef sicrwydd o faddeuant
Duw.

2 Yna rydyn ni'n gwranddo ar
ddarlleniadau o'r Beibl, gan
ganfod yno arweiniad, her,
cysur a newydd da gan Dduw.
Ymatebwn trwy gyhoeddi ein ffydd
yn y Drindod Sanctaidd a chynnig i
Dduw ein gweddi dros bawb mewn
angen.

3 Yn galon i'n haddoliad heddiw,
byddwn yn cymryd bara a gwin,
byddwn yn gofyn am fendith
gweddnewidiol Duw arnynt, yn torri'r
bara, ac — fel aelodau o Gorff toredig,
trwsiedig Crist — byddwn yn Cymuno.

4 Daw ein haddoliad i ben wrth
inni dderbyn bendith Duw, yn
gynhaliath inni wrth ymadael.

Waeth pa mor bell yn ôl y
gwnaethoch hynny ddiwethaf, mae
croeso i chi Gymuno yma heddiw. Os
hoffech chi Gymuno am y tro cyntaf,
neu gael eich Bedyddio, siaradwch ag
aelod o dîm yr Gadeirlan.

Ceir ffydd, gobaieth a chariad yma i
bawb.

Addoli gyda ni heddiw

Mae'r llyfryn hwn yn cynnwys popeth a ddywedir ac a genir yn ystod ein haddoliad heddiw. Fe'ch gwahoddir i fynd â'r llyfryn adref gyda chi, i fyfyrion yn eich amser eich hun ar y geiriau sanctaidd sydd ynddo. Fodd bynnag, nid darllen neu arsylwi ydi addoli – ond gweithgaredd, a ninnau'n cymryd rhan, ochr yn ochr â'r rhai sy'n cynnull gyda ni ac, y tu hwnt i hynny, ochr yn ochr â llu'r nef i gyd. Dyrchefwch, felly, eich llygaid; sylwch ar liw, golau, sain, symudiad a harddwch; codwch eich llais; cyfranogwch yn yr hyn a fydd yn eich gweddnewid, o roi iddo'r cyfle.

Yn ystod ein haddoliad, rydyn ni'n dweud ac yn canu gyda'n gilydd y testun **mewn teip trwm**. Darperir cyfieithiadau o ieithoedd tramor. Mae croeso ichi wneud arwydd o'r Groes pan fydd y geiriau wedi'u marcio ag ✕. Cynigir cyfarwyddiadau eraill (rhuddellau) **mewn teip coch**; os ydych chi'n ei chael hi'n fwy cyfforddus, eisteddwch yn hytrach na sefyll neu benlinio.

Hygyrchedd

Mae dolen glyw ar waith – gosodwch gymhorthion clyw i'r lleoliad T.

Mae copïau print bras o'r llyfryn hwn ar gael gan y stiwardiaid.

Os oes angen waffer heb glwten arnoch (yn cydymffurfio â'r gofyniad canonaidd am 20 rhan o glwten fesul miliwn), rhowch wybod i stiward.

Mae tai bach ym mhen dwyreiniol y Gadeirlan, trwy'r drws i'r chwith o'r sgrin y Cwîr.

Os bydd angen i ni adael y Gadeirlan mewn argyfwng, arhoswch ar eich heistedd a dilynwch gyfarwyddiadau'r stiwardiaid.

Plant a theuluoedd ifanc

Mae's gweithgareddau a chrefftau arferol dan ofal staff yng Nghapel Mair yn cymryd hoe dros Sul olaf ym mis Rhagfyr a dau Sul cyntaf mis Ionawr. Mae bagiau gweithgaredd i blant ifanc ar gael gan y Stiwardiaid; ac mae croeso mawr i blant ifanc, yng nghwmni rhiant neu warcheidwad, ddefnyddio Capel Man fel man ymneilltuo yn ystod y Cymun Bendigaidd ar Gân.

O'r Ddarllenfa a Buchedd Bangor

Pob wythnos, anfonir ebot **O'r Ddarllenfa** at danysgrifwyr gyda hysbysiadau ynghyd â delweddau wythnosol o fywyd y Gadeirlan a'r Ardal Weinidogaeth. Os nad ydych chi eisoes yn danysgrifiwr, dilynwch y cod QR, neu ewch i **cadeirlan.eglwysyngnghymru.org.uk/Darllenfa/**

Buchedd Bangor yw ein cylchgrawn rheolaidd, sy'n cynnig cymysgedd o ddefnydd ysbrydol a gwybodaeth ymarferol am ein bywyd ar y cyd. Mynnwch gopi heddiw, neu ddilynwch y cod QR i ddarllen arlein.

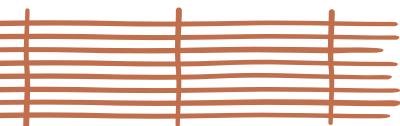
Buchedd Bangor

O'r Ddarllenfa From the Lectern

Trefn y gwasanaeth

Wedi'r hysbysiadau, codwn ar ein traed ar ganiad y gloch

Cynnull

Eryn

Dros y bryniau tywyll niwlog,
dawel, f'enaid, edrych draw,
ar addewid sydd i esgor
ar ryw ddyddiau braf gerllaw:
nefol Jiwbil, nefol Jiwbil,
gad im weld y bore wawr, gad im weld y bore wawr.

Gwawria, gwawria, hyfryd fore,
ar ddiderfyn fagddu fawr,
nes bod bloedd yr euraid utgorn
yn atseinio'r nen a'r llawr,
holl derfynau, holl derfynau
tir Emaniwel i gyd, tir Emaniwel i gyd.

Hed fel mellten, bur efengyl,
a gorchfyga oll yn lan;
bydded i'th gyffiniau eang
ymhelaethu fyth ymlaen;

a'th lywodraeth, a'th lywodraeth, dros y moroedd maith i gyd, dros y moroedd maith i gyd.

Geiriau

William Williams, Pantycelyn (1717-1791)

Cerddoriaeth | "Capel y Ddôl"

Gwalchmai (John David Jones, 1827-1870)

Parhawn ar ein traed tan ddiwedd y Weddi Gasgl

Cyfarchiad

✠ Yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân.

Amen.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

"Gelwais di mewn cyfiawnder, a gafael yn dy law."

Cyffes

Gan gynnull i ddathlu'r Cymun Bendigaid er gogoniant i Dduw,
ymbaratown gan gyffesu ein pechodau,

ni sydd yn dy goflaid, O Dduw gyda ni,
ond sy'n methu cyd-fyw â'n gilydd;

ni sy'n moli dy gariad diderfyn, O Dduw gyda ni,
ond sy'n syllu'n ddidrugaredd ar friw ac anghyfiawnder;

ni sy'n hiraethu am dy fy ddyfod i'n calonnau, O Dduw gyda ni,
ond yn amddifadu'n dyheu, ddaw'n llugoer at y rhodd.

Dad nefol,

**yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.**

**Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.**

**Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio**

**ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni.**

Amen.

Yr hollalluog Dduw a drugarhao wrthych,
✠ maddau ichwi a'ch rhyddhau o bechod,
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol.

Amen.

Parhawn ar ein traed

Gloria in excelsis Deo

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, Rex caelestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Iesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, qui tollis peccata mundi, miserere nobis; qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus, Iesu Christe, cum Sancto Spiritu: in gloria Dei Patris. Amen.

Cyfieithiad

Gogoniant yn y goruchaf i Dduw, ac ar y ddaear tangnefedd i'r rhai sydd wrth ei fodd. Moliannwn di, bendithiwn di, addolwn di, gogoneddwn di, diolchwn i ti am dy fawr ogoniant. Arglwydd Dduw, Frenin nefol, Dduw Dad Hollalluog. O Arglwydd, yr Unig Fab, Iesu Grist; O Arglwydd Dduw, Oen Duw, Fab y Tad, sy'n dwyn ymaith bechod y byd, trugarha wrthym; tydi sy'n eistedd ar ddeheulaw Duw Dad, derbyn ein gweddi. Oherwydd ti yn unig sy'n Sanctaidd; ti yn unig yw'r Arglwydd; ti yn unig, O Grist, gyda'r Ysbryd Glân, sydd Oruchaf yng ngogoniant Duw Dad. Amen.

Cerddoriaeth

Offeren i dri llais, William Byrd (c.1540-1623)

Parhawn ar ein traed

Gweddi Gasgl

Gweddiwn.

Dad tragwyddol, a ddatguddiaist ym medydd Iesu ei fod yn Fab i ti, gan ei eneinio â'r Ysbryd Glân: caniatâ i ni a anwyd drachefn o ddŵr a'r Ysbryd, lawenhau'n ein galwedigaeth yn blant i ti; trwy'r un Iesu Grist ein Gwaredwr.
Amen.

Eisteddwn

Gair

Salmyddiaeth

✚ Mi heddiw a'th genhedlais di, fy Mab wyt ti'n oes oesoedd.

**✚ Mi heddiw a'th genhedlais di,
fy Mab wyt ti'n oes oesoedd.**

Pam y mae'r cenedloedd yn terfysgu a'r bobloedd yn cynllwyn yn ofer?

Y mae brenhinoedd y ddaear yn barod, a'r llywodraethwyr yn ymgynghori â'i gilydd yn erbyn Duw a'r eneinio:

**✚ Mi heddiw a'th genhedlais di,
fy Mab wyt ti'n oes oesoedd.**

Fe chwadd yr un sy'n eistedd yn y nefoedd; y mae Duw yn eu gwatwar.

Yna llefara wrthynt a'u dychryn o lid a dicter: "Yr wyf fi wedi gosod fy mrenin ar Seion, fy mynydd sanctaidd."

**✚ Mi heddiw a'th genhedlais di,
fy Mab wyt ti'n oes oesoedd.**

Adroddaf am ddatganiad Duw. Dywedodd wrthyf, "Fy mab wyt ti, myfi a'th genhedlodd di heddiw;

Gofyn, a rhoddaf iti'r cenhedloedd yn etifeddiaeth, ac eithafoedd daear yn eiddo iti."

R Mi heddiw a'th genhedlais di, fy Mab wyt ti'n oes oesoedd.

Salm 2:1-8
Cerddoriaeth
Simon Ogdon

Darlleniad

Darlleniad o'r Lyfr y Proffwyd Eseia.

Dyma'r hyn a ddywed y Sanctaidd Un: "Dyma fy ngwas, yr wyf yn ei gynnal, f'etholedig, yr wyf yn ymhyfrydu ynddo. Rhoddais fy ysbryd ynddo, i gyhoeddi barn i'r cenhedloedd. Ni fydd yn gweiddi nac yn codi ei lais, na pheri ei glywed yn yr heol. Ni fydd yn dryllio corsen ysig, nac yn diffodd llin yn mygu; bydd yn cyhoeddi barn gywir. Ni fydd yn diffodd, ac ni chaiff ei ddryllio, nes iddo osod barn ar y ddaear; y mae'r ynysoedd yn disgwyl am ei gyfraith." Fel hyn y dywed Duw, a greodd y nefoedd a'i thaenu allan, a luniodd y ddaear a'i chynnyrch, a roddodd anadl i'r bobl sydd arni, ac ysbryd i'r rhai sy'n rhodio ynddi: "Myfi yw'r Sanctaidd Un; gelwais di mewn cyfiawnder, a gafael yn dy law; lluniais di a'th osod yn gyfamed pobl, yn oleuni cenhedloedd; i agor llygaid y deillion, i arwain caethion allan o'r carchar, a'r rhai sy'n byw mewn tywyllwch o'u cell."

Clywch air bywyd i'n byd.

Diolch a fo i Dduw.

Eseia 42:1-7

Codwn ar ein traed, gan droi i wynebu Llyfr yr Efengylau yng Nghorff yr Eglwys

Efengyl

Y Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. R̄ Haleliwia.
Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Y Dyma fy ngwas, yr wyf yn
ei gynnal, f'etholedig, yr wyf yn ymhyfrydu ynddo. R̄ Haleliwia.
Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia. Y Â dŵr y bedyddiais i chwi,
ond â'r Ysbryd Glân y bydd ef yn eich bedyddio. R̄ Haleliwia.
Haleliwia. Haleliwia. Haleliwia.

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Gwrandewch yr Efengyl Sanctaidd yn ôl ✠ Sant Marc.

Gogoniant i ti, O Grist.

Bryd hynny: Ymddangosodd loan Fedyddiwr yn yr anialwch, yn cyhoeddi bedydd edifeirwch yn foddion maddeuant pechodau. Ac yr oedd holl wlad Jwdea, a holl drigolion Jerwsalem, yn mynd allan ato, ac yn cael eu bedyddio ganddo yn afon lорddonen, gan gyffesu eu pechodau. Yr oedd loan wedi ei wisgo mewn dillad o flew camel a gwregys o groen am ei ganol, a locustiaid a mêl gwyllt oedd ei fwyd. A dyma'i genadwri: "Y mae un cryfach na mi yn dod ar f'ôl i. Nid wyf fi'n deilwng i blygu a datod carrai ei sandalau ef. Â dŵr y bedyddiais i chwi, ond â'r Ysbryd Glân y bydd ef yn eich bedyddio." Yn y dyddiau hynny daeth Iesu o Nasareth Galilea, a bedyddiwyd ef yn afon lорddonen gan loan. Ac yna, wrth iddo godi allan o'r dŵr, gwelodd y nefoedd yn rhwygo'n agored a'r Ysbryd fel colomen yn disgyn arno. A daeth llais o'r nefoedd: "Ti yw fy Mab, yr Anwylyd; ynot ti yr wyf yn ymhyfrydu."

Dyma Efengyl ein Gwaredwr.

Moliant i ti, O Grist.

Marc 1:4-11

Eisteddwn ar gychwyn y bregeth

Pregeth yn y gyfres “Canys fy llygaid a welsant”

Anhun o'r Aiff

Llewyrchu wna'r saint. Roedd eu buchedd yn olau'n eu dydd; yn eu hesiampl gwelwn gyfiawnder a sancteiddrwydd yn gliriach; mae eu presenoldeb yn awr, ym mynwes Dduw, yn goleuo i ni ffyrdd tragwyddoldeb. Wrth wraidd eu hysbrydoliaeth ddadlennol y mae iddynt weld fel ninnau, trwy lygaid meidrol; ac o blith bywydau tebyg iawn i'n bywydau ni y bu i'r rhain gael cip ar Oleuni Crist. Yr Adfent a'r Nadolig hwn, deuir â'r seintiau a ddathlwn yn ystod yr wythnos yn y Gadeirlan ac Eglwys y Groes i mewn yn rhan o'n haddoliad ar y Sul. Fe'n gwahoddir yn y gyfres bregethu hon i weld yr Adfent a'r Nadolig trwy eu llygaid hwn, er mwyn i ni, fel y gwnaethant hwythau, weld y Crist ymgnawdoledig yn ein mysg.

Yr Is-Ddeon

Ar derfyn y bregeth, codwn ar ein traed

Credo

Ar y cyd, gadewch inni gadarnhau ein ffydd.

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn Nuw Dad,
a greodd bopeth sydd.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Fab Iesu Grist,
a brynodd ddynolryw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn ei Ysbryd Glân,
sy'n rhoi bywyd i bobl Dduw.**

**Yr wyf yn credu ac yn ymddiried yn un Duw,
✠ Dad, Mab ac Ysbryd Glân.
Amen.**

Ymbiliau

Gyda'n holl galon a'n holl feddwl gweddiwn ar Dduw.

Eisteddwn neu benliniwn

Ym Methlehem y gwnaed y Gair yn gnawd. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sy'n ceisio sancteiddrwydd Crist y dyddiau hyn, ac i gynnal gweinidogaeth ein Heglwys a'n Hesgob wrth gyhoeddi digeidd bendigaid Crist.

Y O Dduw, yn dy drugaredd,
R **Gwrando ein gweddi.**

Ym Methlehem, canodd yr angylion am dangnefedd ar ddaearlawr. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sy'n dyheu am gyfiawnder a heddwch y Nadolig hwn, yn enwedig pobl ddioddefus Gaza, Israel ac Wcráin.

✠ O Dduw, yn dy drugaredd,

✠ **Gwranddo ein gweddi.**

Ym Methlehem, daeth Duw i'n daear yn blentyn diymadferth. Gofynnwn i Dduw fendithio pawb sydd mewn angen, poen neu gyfyngder y Nadolig hwn. O'n cymuned ni, gweddiwn yn arbennig dros [...] .

✠ O Dduw, yn dy drugaredd,

✠ **Gwranddo ein gweddi.**

Ym Methlehem y disgynodd y nef i'r ddaear, ac y cyfodwyd y ddaear i'r nefolion. Gofynnwn i Dduw gofleidio pawb a fu farw; gan weddio o'n cymuned ni dros [...] a fu farw'n ddiweddar; a thros [...] y cedwir eu gŵyl goffa'r dyddiau hyn.

✠ Gorffwys tragwyddol dyro iddynt, O Dduw.

✠ **A llewyrched goleuni gwastadol arnynt.**

✠ ✠ Gorffwysed hwy mewn tangnefedd.

✠ **A chyfodi mewn gogoniant.**

Y Nadolig hwn, dathlwn enedigaeth Crist ym Methlehem ers talwm. Gofynnwn i Dduw agor ein calonnau, er mwyn i Grist hefyd gael ei eni ynom heddiw. Yng nghwmni Mair Mam Duw, Deiniol, Anhun, Seiriol, Cadfan a holl Saint Enlli, a hwythau'n gyfeillion i Grist, cyd-weddiwn:

✠ Dad trugarog,

✠ **Derbyn y gweddiâu hyn**

er mwyn dy Fab, ein Gwaredwr Iesu Grist.

Amen.

Codwn ar ein traed, a gwneir Casgliad yn ystod yr emyn

Cymun

Emyn

Gwyn a gwridog, hawddgar iawn
yw f'Anwylyd;
doniau'r nef sydd ynddo'n llawn,
peraidd, hyfryd;
daear faith, nac uchder nef
ni ddatguddia
arall debyg iddo ef —
Halelwia.

Ynddo'i hunan y mae'n llawn
bob trysorau:
dwyfol berffaith, werthfawr iawn
am fy meiau;
gwir ddoethineb, hedd, a gras
gwerthfawroca',
nerth i hollol gario'r maes —
Halelwia.

Dyma sylfaen gadarn gref,
trwy fy mywyd;
credu, ac edrych arno ef,
yw fy ngwynfyd:
ynddo bellach, trwy bob pla,
y gobeitha';
ac mewn rhyfel canu wna' —
Halelwia.

Geiriau

William Williams, Pantycelyn (1717-1791)

Cerddoriaeth | "Llanfair"

Robert Williams (1782-1821)

Parhawn ar ein traed tan y rhanwn y Tangnefedd

Offrwm

Deuwn i'r fangre hon â'r bara sy'n gynhaliaeth.

Fe ddaw inni'n fara'r bywyd.

Deuwn i'r fangre hon â'r gwin sy'n mwyneiddio.

Fe ddaw inni'n waed einioes y byd.

Gweddi Ewcharistaidd

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

lawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

lawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd bob amser ac ym mhob lle, yw diolch i ti, Dad Sanctaidd, hollalluog a bythfywiol Dduw, trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Pan fedyddiwyd ef gan loan, fe ddatguddiwyd mai ef yw dy Fab, yr Anwylyd, yr Un yr wyt ti yn ymhyfrydu ynddo. Wedi iddo gael ei eninio gan dy Ysbryd yn Grist, Aeth rhagddo i gyflawni ei waith achubol.

Felly, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef, cyhoeddwn ogoniant dy enw ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt caeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis.

✠ Benedictus qui venit in Nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Cyfieithiad

Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd, Duw gallu a nerth, nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant. Hosanna yn y goruchaf. ✠ Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn Enw'r Arglwydd. Hosanna yn y goruchaf.

Priodolion dros y tudalen

Parhawn ar ein traed

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw, Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd. Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun, ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno a syrthio'n brin o'th ogoniant. Rhoddwn ddiolch i ti am anfon dy Fab i rannu ein bywyd ni; fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub, a'i atgyfodi oddi wrth y meirw fel y bo i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.

Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn, dy roddion inni, fel y bônt i ni yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr, Iesu Grist.

Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara ac, wedi rhoi diolch, fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud, Cymerwch, bwytechw; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch: gwnewch hyn er cof amdanaf. ✠

Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan, ac, wedi rhoi diolch, fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud, Yfwch o hwn bawb, oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau: gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef er cof amdanaf. ✠

Cyhoeddwn ddirgeledd y ffydd.

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad, yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab. Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus, a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad, a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant, deunw â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti. Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.

Adfer ac adfywia dy holl bobl, adnewydd ni a phawb y gweddiwn trostynt â'th ras a'th ✠ fendith nefol a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab, ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef, yn undod yr Ysbryd Glân, eiddot ti, Dad hollalluog, yw pob anrhydedd a gogoniant, yn oes oesoedd.

✠ **Amen.**

Gweddi'r Arglwydd

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn yn hyderus:

Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw, deled dy deyrnas, gwneler dy ewyllys; megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd. Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol a maddau i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; eithr gwared ni rhag drwg. Canys eiddot ti yw'r deyrnas, a'r gallu, a'r gogoniant, yn oes oesoedd. Amen.

Tangnefedd

Yn dy eni di, O Dduw, aileniir y byd;
dy gorff toredig yn gyflawn
yn adnewyddiad dy greadigaeth.

Tangnefedd y Bythol Dduw a fo gyda chwi bob amser.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd.

Rhannwn arwydd o Dangnefedd; yna penliniwn neu eisteddwn

Torri

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Cyfieithiad

Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym. Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: trugarha wrthym. Oen Duw, sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd: dyro inni dangnefedd.

Cerddoriaeth

Offeren i dri llais, William Byrd (c.1540-1623)

Cymuno

✠ Iesu yw Oen Duw sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.

**Waredwr, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn,
ond dywed y gair a chaf fy iacháu.**

Deuwn i Gymuno, gan ddilyn cyfarwyddyd y Stiwardiaid, o'r Afrlladen Sagrafenol ac, os y dymunwn, o'r Gwerthfawr Waed

Motét

"Pan fydd yn Deyrn down â rhoddion Teyrn iddo,
myrr â'i felystra, cylch euraid fel gem;
gŵn hudol hardd," meddai'r eneth wrth Joseff:
hardd yw â'i baban ar Ros Bethlehem.

Disglair yw'r rhos dan yr awyr serenog:
awel fel persawr, pob seren yn em,
Mair swyna'i gwsg, a daw seiniau hwiangerdd
yng nghân y bugail ger côr Bethlehem.

Pan fydd yn Deyrn dônt i'w wisgo mewn amdo,
myrr yn fedd-ennaint, a choron goed lem;
gorwedd mae 'nawr, breichiau Mair iddo'n gysur:
ysgafn ei huno ar Ros Bethlehem.

Yma caiff hedd a daw saib i freuddwydio
dan gysgod bustych yn drymion eu trem,
Mair fwyn a'i gân, a daw seiniau hwiangerdd
yng nghân y bugail ger côr Bethlehem.

Geiriau

Bruce Blunt (1899-1957)

Cyfieithiad

Siôn Aled

Cerddoriaeth

Peter Warlock (Philip Arnold Heseltine, 1894-1930)

Ar ôl i bawb Gymuno, safwn i ganu'r emyn

Iesu, Iesu, rwyf ti'n ddigon,
rwyf ti'n llawer mwy na'r byd;
mwy trysorau sy'n dy enw
na thrysorau'r India i gyd:
oll yn gyfan, oll yn gyfan
ddaeth i'm meddiant gyda'm Duw.

**Y mae gwedd dy wyneb grasol
yn rhagori llawer iawn
ar bob peth a welodd llygad
ar hyd wyneb daear lawn:
Rhosyn Saron, Rhosyn Saron,
ti yw tegwch nef y nef.**

Geiriau

William Williams, Pantycelyn (1717-1791)

Cerddoriaeth | "Llwynbedw"

John Thomas Rees (1857-1949)

Ymadael

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.

A'th gadw di yng nghariad Crist.

Bydded i Grist, a gasglodd yn un bopeth daearol a nefol,
trwy gymryd ein cnawd ni, eich llenwi â'i lawenydd a'i
dangnefedd; a bendith Duw hollalluog, y Tad, ✠ y Mab, a'r
Ysbryd Glân, a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.

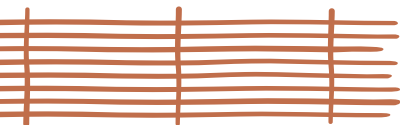
Amen.

Awn ymaith mewn tangnefedd.

Yn Enw Crist. Amen.

Parhawn ar ein traed hyd nes i'r gweinidogion ymadael; yna eisteddwn neu ymadael

Hysbys

Y Plygain

Cynhelir gwasanaeth traddodiadol y Plygain, pan y ceir yr Hwyrrol Weddi a y daw cantorion gwirfoddol lleol i ganu carolau Nadolig Cymraeg hynafol, yn y Gadeirlan ar nos Wener 19 Ionawr am 7.00pm.

Y Cwstos

Ac yntau wedi gwasanaethu'r Gadeirlan am ddwy flynedd, daw cyfnod Simon Taylor fel ein Cwstos i ben yn ddiweddarach y mis hwn. Diolch i waith Simon yn ein plith rydym wedi llwyddo i ail sefydlu patrwm o gadw drysau'r Gadeirlan ar agor i ymwelwyr a phererinion bob dydd o'r wythnos. Mae cyfrifoldebau Simon hefyd wedi cynnwys gofalu am ffabrig yr adeilad o ddydd i ddydd, a llawer iawn o symud dodrefn i gefnogi cynifer o ddigwyddiadau a gweinidogaethau, ac rydym yn ddiolchgar iawn am hynny! Bydd cyfle i ddiolch yn ffurfiol i Simon a dymuno'n dda iddo ar ôl y Choral Holy Eucharist yr wythnos nesaf.

Messiah

Ar drothwy tymor dwys y Grawys, ymunwch â ni am 6.00pm nos Sul 11 Chwefror ar gyfer perfformiad defosiynol o Rannau II a III o'r *Messiah* gan George Frideric Handel.

Mae Rhan II o'r *Messiah* yn adrodd hanes Dioddefaint a marwolaeth Crist, ei Atgyfodiad a'i Ddyrchafael, a lledaeniad cyntaf yr Efengyl, gan arwain at gyhoeddiad gogoneddus

o ogoniant Duw yng nghorws yr Haleliwia. Mae Rhan III'n archwiliad cyfrin mewn cân o'r addewid o dragwyddoldeb: "Mi wn fod fy Mhrynwyr byw," medd y soprano ar ei gychwyn; "Teilwng yw'r Oen" yw canmoliaeth y Corws ar ei ddiwedd.

Bydd y gerddoriaeth yn cael ei chanu gan Gôr y Gadeirlan, gyda'r unawdwyr ar gyfer yr ariâu hardd wed ei dwyn o'i rengoedd; a bydd y perfformiad yn cael ei arwain gan ein Cyfarwyddwr Cerdd, Joe Cooper.

Mae tocynnau wrth y drws ac ar werth ar ddiwedd gwasanaethau'r Sul yn £12 (£5 consesiynau myfyrwyr).

Dydd Mercher y Llundw

Mae Dydd Mercher y Llundw, y diwrnod sy'n nodi dechrau'r Grawys, i'w gadw eleni ar 14 Chwefror. Dyma atgof da y dylem ni, yng Nghymru, ddathlu cariadon ar Ddiwrnod Santes Dwynwen, 25 Ionawr, gan fod i Ddydd San Ffolant berwyl gwell eleni. Ar Ddydd Mercher y Llundw offrymir y Cymun Bendigaidd ar Gân ag Arddodi Llundw yn ddwyieithog yn y Gadeirlan am 12.30pm a hefyd am 6.00pm. Rhowch flaenoriaeth i'ch presenoldeb yn un o'r dathliadau hyn yn eich dyddiadur, fel y gall eich hymrwymiad i'r Garawys ddechrau'n fyfyrion, yn benydiol, yn sagrafenaidd ac yn brydferth.

Yr wythnos

Heddiw | Today

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Clucas;
Gwasanaeth Hwyl y G | Evening Service in G, Jackson; Here is the little door, Howells

Dydd Llun | Monday

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Mawrth | Tuesday

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Mercher | Wednesday | Anhun o'r Aifft | Anthony of Egypt

12.30pm Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Iau | Thursday

12.30pm Cymun | Eucharist

2.00pm | Eglwys y Groes Cymun | Eucharist

5.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Dydd Gwener | Friday

12.30pm Cymun | Eucharist

7.00pm Plygain

Dydd Sadwrn | Saturday

12.30pm Cymun | Eucharist

21 Ioanwr | Pedwerydd Sul wedi'r Nadolig 21 January | The Fourth Sunday after Christmas

8.15am Holy Eucharist

9.15am Cymun Bendigaid ar Gân

Offeren Glyn Rhosyn, Wynn Jones;
Gwyn fyd y galon bur, Walford Davies

11.00am Choral Holy Eucharist

Communion Service in F, Sumsion;
The Beatitudes, Pärt

3.30pm Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sumsion;
Gwasanaeth Hwyl y G | Evening Service in G, Sumsion; True love's the gift, Wood

---

Ein gweddi

Yn glâf Joy Levine, offeiriad; John Watkin Jones; Bill Lovelock; Sue Edwards; John Hughes; Dewi Jones; Christine Price; Clive Jones; Ann-Marie Ives; R. Laurence Roberts; John Rowlands; Glenn; Barbara Watson; Noah

A fu farw'n diweddar Carolyn Retallick; Terry Jones; Richard Cowell; Ruth Owen; Colin Hughes; Geoff Hale

Gŵyl goffa Ian William Eyre (17)

Diogelu

Mae diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl yn hanfodol, ac rydym wedi ymrwymo i feithrin amgylchedd lle mae pawb yn gallu addoli a chymryd rhan ym mywyd Cadeirlan Deiniol Sant yn ddiogel. Os oes gennych unrhyw bryderon, codwch nhw ar unwaith gydag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cynaliadwyedd a chaniatâd

Rydym yn defnyddio papur sydd wedi ei ailgylchu 100% a'i gynhyrchu â charbon deuocsid isel.

Caiff cynifer o'n gwasanaethau'n eu ffyrddio arlein, ac mae'r recordiad ar gael wedi hynny ar sianel YouTube y Gadeirlan. Efallai y bydd ffotograffydd swyddogol ar ddyletswydd. Mae eich presenoldeb yn gyfystyr â'ch caniatâd i gael eich cynnwys mewn unrhyw ffilmio, tynnu lluniau, recordio sain neu ddarlledu. Os nad ydych am i ffotograff ohonoch chi neu blentyn yn eich gofal gael ei ddefnyddio gan y Gadeirlan, siaradwch ag aelod o dîm y Gadeirlan.

Cydnabyddiaethau

Atgynhyrchir deunydd yn y drefn hon o wasanaeth o dan CLL 280874. Mae'r gwasanaeth hwn yn cynnwys rhannau o'r **Drefn ar gyfer y Cymun Bendigaidd 2004** hawlfraint © Gwasg yr Eglwys yng Nghymru 2004 Mae'r llithoedd a'r salmyddiaeth Gymraeg yn seiliedig ar **The New Revised Standard Version of the Bible** ac **Y Beibl Cymraeg Newydd: Argraffiad Diwygiedig**. Daw cytgan y salmyddiaeth Gymraeg o Nicander, **Y Psallwyr** (1850) a'r salmyddiaeth Saesneg o **The Saint Helena Breviary** (2019).

Darlun clawr

Ar y clawr ceir llun o Gustudd Antwn gan Leonora Carrington (1917-2011), sydd mewn dwylo preifat.

Cefnogaeth

Caiff y fangre sanctaidd hon llawn ffydd, gobaith a chariad, a phopeth sy'n digwydd yma, ei chynnal gan eich haelioni chi.

1 I roi rhodd ar-lein ar eich ffôn heddiw, sganwch y cod QR isod.

2 Defnyddiwch ein peiriant rhoi digyswilt yng nghefn Corff yr Eglwys i dapio cerdyn neu ffôn.

Trwy roi rhodd, byddwch yn ein helpu i barhau â'n gwaith hanfodol.

Eglwys Gadeiriol ac Archesgobol Deiniol Sant ym Mangor

The Cathedral & Metropolitan Church of Saint Deiniol in Bangor

Esgob ac Archesgob Cymru
Bishop & Archbishop of Wales

Y Parchedicaif | The Most Revd Andrew John

Is-Ddeon | Sub-Dean

Canon Siôn B. E. Rhys Evans

sionrhys-evans@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon dros Fywyd Cynulleidfaol

Canon for Congregational Life

Canon Tracy Jones

tracyjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Caplan Prifysgol a Chymuned

University & Community Chaplain

Y Parchg | The Revd Neville Naidoo

nevilnaidoo@eglwysyngnghymru.org.uk

Is-Ganon | Minor Canon

Y Parchg | The Revd Josie Godfrey

josiegodfrey@eglwysyngnghymru.org.uk

Cyfarwyddwr Cerdd | Director of Music

Joe Cooper

joecooper@eglwysyngnghymru.org.uk

Organydd | Organist

Martin Brown

martinbrown@eglwysyngnghymru.org.uk

Gweinyddwr Litwrgi ac Ail-gantor

Liturgical Administrator & Succentor

Sam Jones

samjones@eglwysyngnghymru.org.uk

Cydlynnydd Gweinidogaeth Deulu

Family Ministry Coordinator

Yasmin de Rosa

yasminderosa@eglwysyngnghymru.org.uk

Cwstos | Custos

Simon Taylor

simontaylor@eglwysyngnghymru.org.uk

Trysorydd | Treasurer

Kelly Edwards

kellyedwards@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Secundus

Canon David Thomas Morris

davidmorris@eglwysyngnghymru.org.uk

Canon Emeritws | Canon Emeritus

Canon Angela Williams

Aelodau o Goleg Offeiriadol y Gadeirlan

Members of the Cathedral's College of Priests

Y Parchg Ddr | The Revd Dr John Prysor-Jones,

y Tra Pharchg Athro | the Very Revd Prof.

Gordon McPhate, y Parchg | the Revd Peter

Kaye

Darlleneydd | Reader

Elma Taylor

Caplaniaid Anna | Anna Chaplains

Jane Coutts, Anne Eyre, Elma Taylor

Pensaer y Gadeirlan | Cathedral Architect

Simon Malam

Rhif elusen | Charity number 1158340